

รายวิชา คณิตศาสตร์

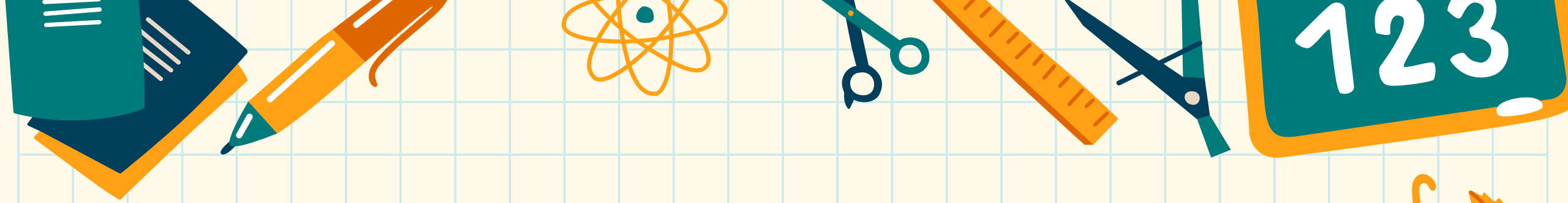
รหัสวิชา ค22102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง กลยุทธ์พื้นฐาน
ชำนาญการบวกกลับ (3)

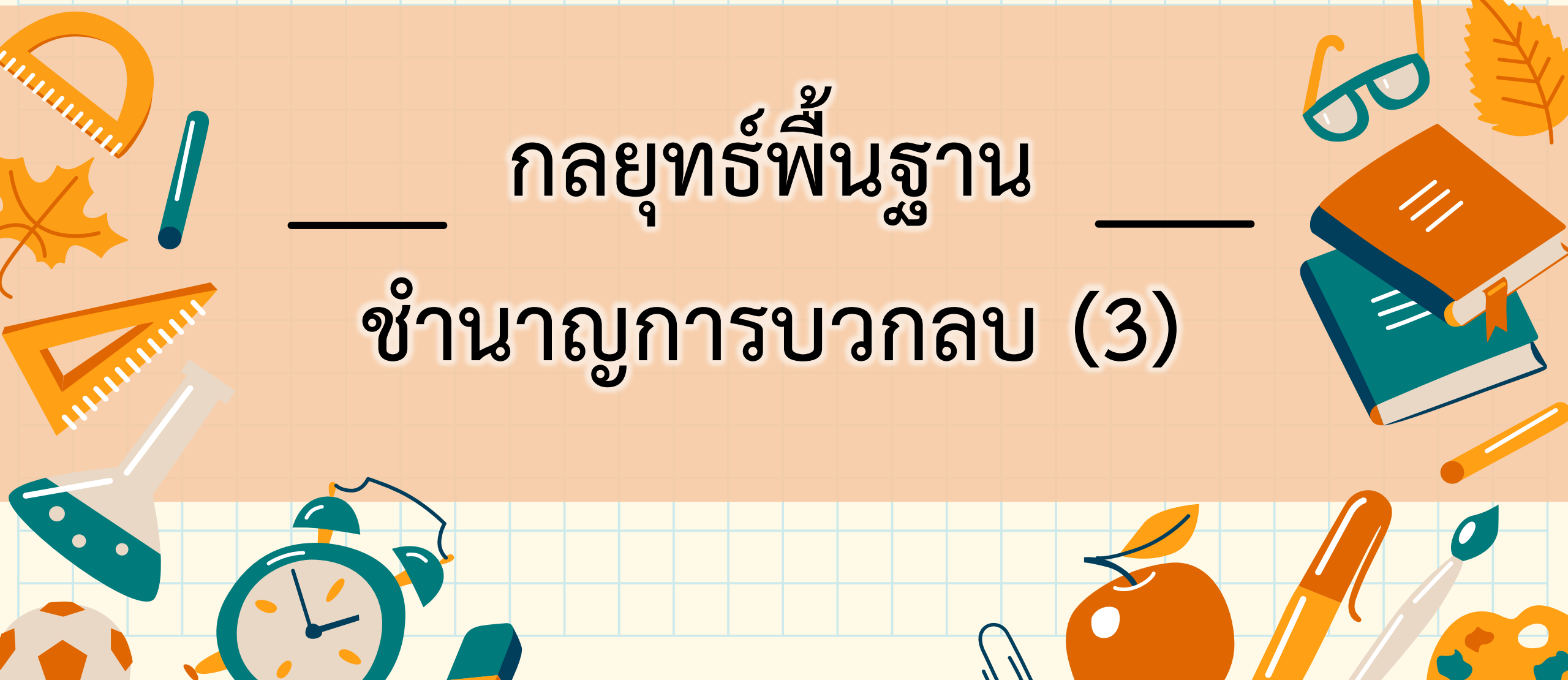
ครูผู้สอน ครูณัฐนรี จารุศุภกร
ครูนงคันุช สุกใส

กลยุทธ์พื้นฐาน

ชำนาญการบวกกลับ (3)

จุดประสงค์การเรียนรู้

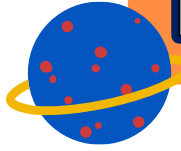
นักเรียนสามารถ

เขียนพหุนามในรูป

ผลสำเร็จ

ทบทวนการบวก การลบเอกนาม

$$5xy^3 + 8xy^3 =$$

?

$$-4yz + 3yz =$$

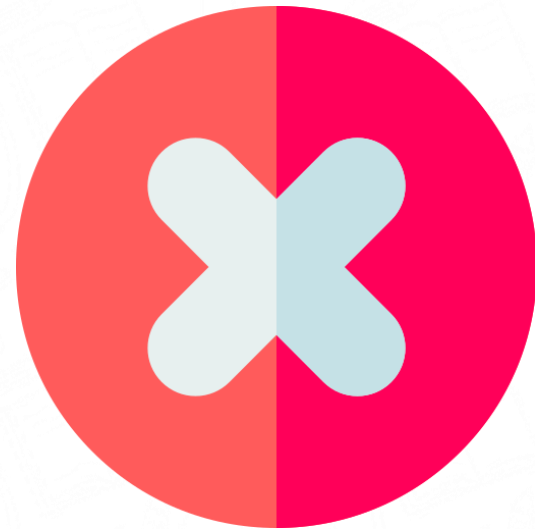
$$9z^2 - 5z^2 =$$

นิพจน์ที่กำหนดให้เป็นเอกนามหรือไม่

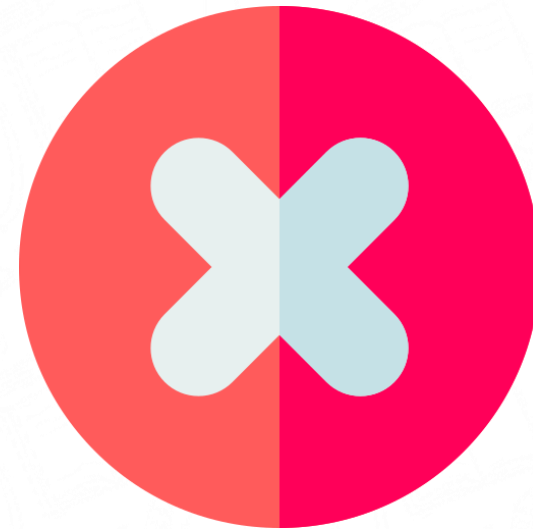
5

นิพจน์ที่กำหนดให้เป็นเอกนามหรือไม่

$$2x + (-3)$$

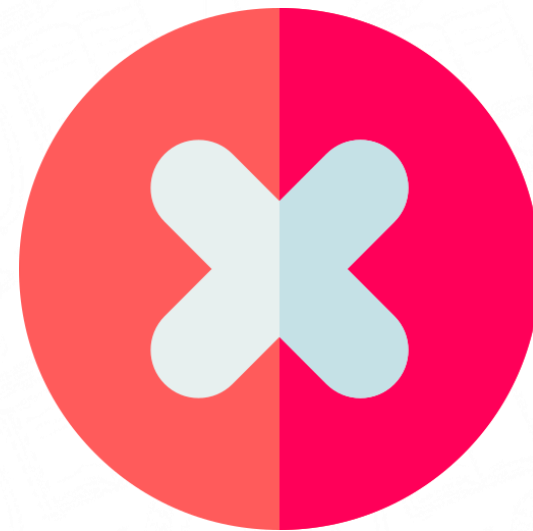
???

นิพจน์ที่กำหนดให้เป็นเอกนามหรือไม่

$$4x + 3y + (-6x^2) + (-2x)$$

???

5

$$2x + (-3)$$

$$4x + 3y + (-6x^2) + (-2x)$$

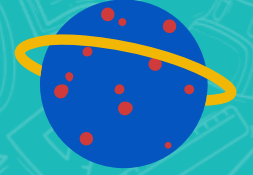
เขียนอยู่ในรูปการบวกของเอกนาม

เราเรียกนิพจน์ทั้งสามข้อข้างต้นว่า **พหุนาม**

พหูพจน์

นิพจน์ที่อยู่ในรูปเอกนามหรือ
นิพจน์ที่อยู่ในรูปการบวกกันของ
เอกนามตั้งแต่สองเอกนามขึ้นไป

นิพจน์ที่กำหนดให้เป็นพหุนามหรือไม่

$$10x - 5$$

$$6x^2 - 8x - 4$$

??

$$10x - 5$$

สามารถเขียนได้เป็น $10x + (-5)$

$$6x^2 - 8x - 4$$

สามารถเขียนได้เป็น $6x^2 + (-8x) + (-4)$

เพื่อความสะดวกในการอ้างอิง เราจะเรียกแต่ละ
เอกนามที่ปรากฏในพหุนามว่า **พจน์** และในกรณีที่
พหุนามนั้นมีเอกนามที่คล้ายกัน จะเรียกเอกนามที่
คล้ายกันว่า **พจน์ที่คล้ายกัน**

ให้นักเรียนช่วยกันบอกจำนวนพจน์และพจน์ของพหุนาม

$$-7$$

เป็นพหุนามที่มี 1 พจน์ คือ -7

$$8x - 1$$

เป็นพหุนามที่มี 2 พจน์ คือ $8x$ และ -1

$$-4x + 3y - 2x^2 - x$$

เป็นพหุนามที่มี 4 พจน์ คือ $-4x$, $3y$, $-2x^2$
และ $-x$ และมีพจน์ที่คล้ายกัน คือ $-4x$
กับ $-x$

ให้นักเรียนช่วยกันรวมพจน์ที่คล้ายกันในพหุนามที่กำหนดให้

1 $3x + 4x - 6$

2 $4x^2 + 2x - 3x^2 - 5x$

1 $7x - 6$

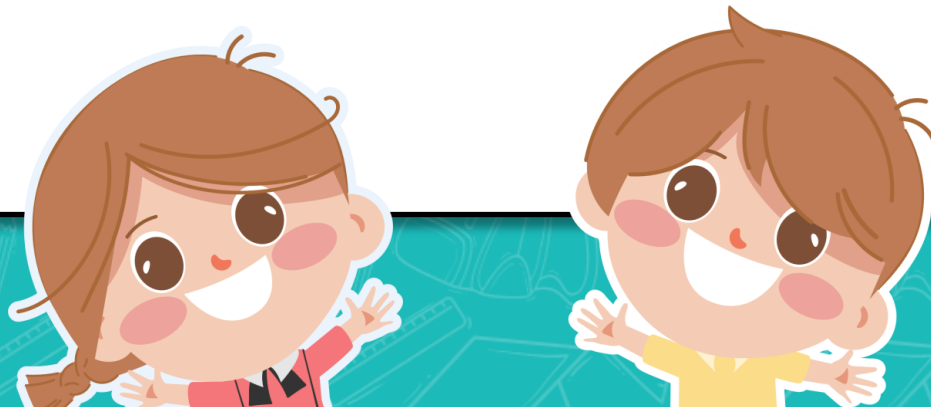
2 $x^2 - 3x$

พหุนามในรูปผลสำเร็จ

พหุนามในรูปผลสำเร็จ

พหุนามที่**ไม่มี**พจน์ที่คล้ายกันเลยและเมื่อเขียนพหุนามให้อยู่ในรูปผลสำเร็จแล้ว จะเรียกดีกรีสูงสุดของพจน์ของพหุนามในรูปผลสำเร็จว่า **ดีกรีของพหุนาม**

แบบฝึกหัด 3

รู้จักพหุนาม

แบบฝึกหัด 3 : รู้จักพหุนาม

นิพจน์ที่อยู่ในรูปเอกนาม หรือเขียนอยู่ในรูปการบวกกันของเอกนามตั้งแต่สองเอกนามขึ้นไปได้ เรียกว่า **พหุนาม**

เพื่อความสะดวกในการอ้างอิง เราจะเรียกแต่ละเอกนามที่ปรากฏในพหุนามว่า **พจน์** ในกรณีที่พหุนามนั้นมีเอกนามที่คล้ายกัน จะเรียกเอกนามที่คล้ายกันว่า **พจน์ที่คล้ายกัน** โดยเรียกพหุนามที่ไม่มีพจน์ที่คล้ายกันเลยว่า **พหุนามในรูปผลสำเร็จ** และเรียกดีกรีสูงสุดของพหุนามในรูปผลสำเร็จว่า **ดีกรีของพหุนาม**

เช่น พหุนาม $10m^2n + 4m - 3m^2n = 7m^2n + 4m$

Diagram showing the simplification process: $10m^2n + 4m - 3m^2n$ is simplified to $7m^2n + 4m$. Red arrows point from $10m^2n$ and $-3m^2n$ to $7m^2n$, labeled "พจน์ที่คล้ายกัน" (like terms). A green arrow points from $7m^2n + 4m$ to the text "พหุนามในรูปผลสำเร็จ" (polynomial in standard form). A blue arrow points from $10m^2n$ to $3m^2n$, labeled "พจน์ของพหุนาม" (terms of the polynomial).

ดีกรีของพหุนามนี้ คือ 3 ซึ่งคือดีกรีของพจน์ $7m^2n$

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาดีกรีของพหุนามที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. $5x^2y - 2xy + 9y$

วิธีทำ จากพหุนาม $5x^2y - 2xy + 9y$ จะเห็นได้ว่าเป็นพหุนามในรูปผลสำเร็จที่มี

ดีกรีของพจน์ ..... เท่ากับ .....

ดีกรีของพจน์ ..... เท่ากับ .....

ดีกรีของพจน์ ..... เท่ากับ .....

ตอบ ดีกรีของพหุนาม $5x^2y - 2xy + 9y$ เท่ากับ .....

2. $5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$

วิธีทำ จากพหุนาม $5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$ ทำให้เป็นพหุนามในรูปผลสำเร็จได้เป็น

$5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3 =$ .....

$=$ .....

จะได้ว่า ดีกรีของพจน์ ..... เท่ากับ .....

ดีกรีของพจน์ ..... เท่ากับ .....

ตอบ ดีกรีของพหุนาม $5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$ เท่ากับ .....

แบบฝึกหัด 3 :

รู้จักพหุนาม

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ข้อที่	พหุนาม	พหุนามในรูปผลสำเร็จ	ดีกรีของพหุนาม
3	$3x^2 - 2x + 6x^2$		
4	$5a^2 + 2b - 5 + 3a^2 - 4b$		
5	$m^2 + 3n^2 - 4m^2 + n^2$		
6	$3y - 5y^3 + y^2 - 8y + 4y^2$		
7	$3x^2y^3 + 2x^2y^3 + x - 2x$		
8	$-6y^2z + 8yz^2 + 3z + 6y^2z - 5z$		

แบบฝึกหัด 3 :

รู้จักพหุนาม

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

แบบฝึกหัด 3 : รู้จักพหุนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาดีกรีของพหุนามที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. $5x^2y - 2xy + 9y$

เป็นพหุนามในรูปผลสำเร็จแล้ว

วิธีทำ

ดีกรีของพจน์ $5x^2y$ เท่ากับ .....**3**.....

ดีกรีของพจน์ $-2xy$ เท่ากับ .....**2**.....

ดีกรีของพจน์ $9y$ เท่ากับ .....**1**.....

ดังนั้น ดีกรีของพหุนาม $5x^2y - 2xy + 9y$ เท่ากับ.....**3**.....

แบบฝึกหัด 3 : รู้จักพหุนาม

$$2. 5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$$

ยังไม่เป็นพหุนามในรูปผลสำเร็จ

วิธีทำ ทำให้เป็นพหุนามในรูปผลสำเร็จได้เป็น

$$5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$$

$$= (5x^3z + 2x^3z) + (-2z^3 + 5z^3)$$

$$= 7x^3z + 3z^3$$

แบบฝึกหัด 3 : รู้จักพหุนาม

จากพหุนาม $5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$ ทำให้เป็นพหุนาม
ในรูปผลสำเร็จได้เป็น $7x^3z + 3z^3$

ดีกรีของพจน์ $7x^3z$ เท่ากับ .....4.....

ดีกรีของพจน์ $3z^3$ เท่ากับ .....3.....

ดังนั้น ดีกรีของพหุนาม $5x^3z - 2z^3 + 2x^3z + 5z^3$ เท่ากับ .....4.....

แบบฝึกหัด 3 : รู้จักพหุนาม

ข้อที่	พหุนาม	พหุนามในรูปผลสำเร็จ	ดีกรีของพหุนาม
3	$3x^2 - 2x + 6x^2$	$9x^2 - 2x$	2
4	$5a^2 + 2b - 5 + 3a^2 - 4b$	$8a^2 - 2b - 5$	2
5	$m^2 + 3n^2 - 4m^2 + n^2$	$-3m^2 + 4n^2$	2

แบบฝึกหัด 3 : รู้จักพหุนาม

ข้อที่	พหุนาม	พหุนามในรูปผลสำเร็จ	ดีกรีของพหุนาม
6	$3y - 5y^3 + y^2 - 8y + 4y^2$	$-5y^3 + 5y^2 - 5y$	3
7	$3x^2y^3 + 2x^2y^3 + x - 2x$	$5x^2y^3 - x$	5
8	$-6y^2z + 8yz^2 + 3z + 6y^2z - 5z$	$8yz^2 - 2z$	3

- นิพจน์ที่อยู่ในรูปเอกนามหรือเขียนอยู่ในรูปการบวกของเอกนามตั้งแต่สองเอกนามขึ้นไป เรียกว่า พหุนาม
- เราจะเรียกแต่ละเอกนามที่ปรากฏในพหุนามว่า พจน์ และในกรณีที่พหุนามนั้นมีเอกนามที่คล้ายกัน จะเรียกเอกนามที่คล้ายกันว่า พจน์ที่คล้ายกัน

สรุป
ความรู้

- เราจะเรียกพหุนามที่ไม่มีพจน์ที่คล้ายกัน
เลยว่า พหุนามในรูปผลสำเร็จ เมื่อเขียน
พหุนามให้อยู่ในรูปผลสำเร็จแล้ว จะเรียก
ตริกิริสูงสุดของพจน์ของพหุนามนี้ว่า ตริกิริ
ของพหุนาม

สรุป
ความรู้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

กลยุทธ์พื้นฐาน

ชำนาญการบวกกลับ (4)

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 4 :

การบวกและการลบพหุนาม

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

